

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

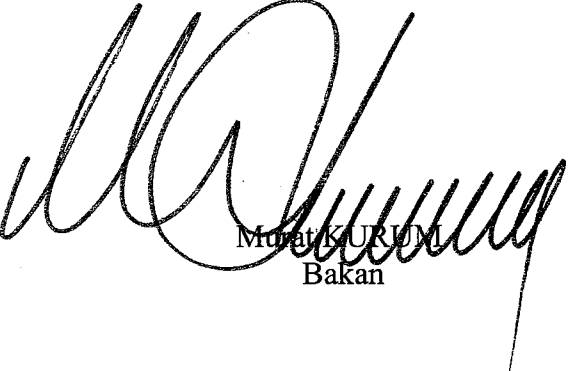
Sayı :30824082-610-13094420
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

22 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN Av. Dr. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/25464 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

7/25464
GK 126

SORULAR

Dünyanın dört bir yanında yer alan mercan resifleri, ekosistem hizmetleri sunarak küresel ekonomiye büyük katkı sağlamaktadır. Bu doğal yapılar, kıyı topluluklarının korunmasından balıkçılığa, turizmden ilaç sanayisine kadar pek çok alanda hayati öneme sahiptir. Ancak iklim değişikliği, deniz kirliliği ve aşırı avlanma gibi faktörler nedeniyle büyük tehdit altındadırlar. WWF verilerine göre, mercan resifleri dünya deniz tabanının %0,1'ini kaplamasına rağmen deniz türlerinin dörtte birine ev sahipliği yapmaktadır. Küresel ısınmanın 1,5 dereceyi aşması durumunda, bu resiflerin %70-90'ı yok olma riskiyle karşı karşıya kalacaktır.

Bu bağlamda;

- 1) Mercan resiflerinin korunmasına yönelik olarak ülkemizde yürütülen veya planlanan projeler hangileridir?
- 2) Mercan resiflerinin korunmasına yönelik projelere son 5 yılda toplam kaç Türk lirası bütçe ayrılmıştır?
- 3) Mercan resiflerinin korunmasına yönelik projelere son 5 yılda ayrılan bütçe hangi projelerde kullanılmıştır?
- 4) Mercan resiflerinin korunmasına yönelik projeler için 2025 yılında ayrılan bütçe tutarı kaç Türk lirasıdır?
- 5) Türkiye kıyılarında bulunan mercan ekosistemlerinin korunması ve sürdürülebilir yönetimi için bakanlığınızın özel bir eylem planı varsa, planın temel bileşenleri nelerdir?
- 6) Mercan resiflerinin tahribatına sebep olan faktörlerin önlenmesi için çevresel düzenlemeler kapsamında alınan önlemler nelerdir?
- 7) Balıkçılık, deniz taşımacılığı ve kıyı yapılaşması gibi faaliyetlerde mercan ekosistemlerini koruyacak tüm tedbirler alınmakta mıdır?
- 8) Deniz ekosistemlerinin korunmasına yönelik yenilikçi finansman araçları, kamu-özel iş birliği modelleri veya uluslararası fonlardan yararlanma konusunda Bakanlığınızın 2025 yılında bir çalışması olacak mıdır?
- 9) Mercan resifleri, doğal afetlere karşı kıyı topluluklarını koruma işlevi gördüğünden, iklim değişikliği ile mücadele kapsamında Türkiye'nin bu doğal koruma alanlarına yönelik 2025 yılında yürüteceği planlamalar ve düzenlemeler nelerdir?
- 10) Türkiye, mercan resiflerinin korunması adına Uluslararası Mercan Resifleri Girişimi (ICRI) gibi uluslararası organizasyonlarla iş birliği yapmakta mıdır?
- 11) Türkiye'nin mercan resiflerinin korunması adına üstlendiği uluslararası taahhütler nelerdir?

CEVAP

Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içerisinde, *"Marmara Denizi Derin Su Sert Mercanları ve Altın Mercan Yaşam Alanlarının Ortaya Çıkarılması ve Mercan Biyoçeşitlilik Tespiti Projesi"* ve *"Marmara Denizi ve Adalar ÖÇKB Mercan Restorasyonu Pilot Projesi"* yürütülmesi planlanmaktadır.

Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde mevcut balıkçılığa kapalı sahalar bulunmakla birlikte, biyoçeşitlilik projesi çıktılarına göre, Marmara Denizi'nde önemli mercan habitatları da balıkçılığa kapalı öneri alanlar olarak belirlenmiştir. Bununla beraber, Bakanlığımızca (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü), Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde yürütülecek olan Yönetim Planı çalışmalarında, bölgenin biyolojik çeşitliliğinin korunması amacıyla, hassas habitatlar için koruma zonları belirlenecektir.

Bölgedeki antropojen kaynaklı olumsuz etkinin kontrol edilebilmesi ve doğal kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması için, ÖÇKB kıyı ve denizel alan içinde planlanan faaliyetler, Bakanlığımızca (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) belirlenen bilimsel format ve uzmanlıklar kapsamında hazırlanan Proje Etkileri ve Ekosistem Değerlendirme Raporları ile değerlendirilmektedir. Her proje için hazırlanan raporlar ile, bilimsel veriler doğrultusunda, alana özgü risk, etki ve tedbirler belirlenmektedir.

Türkiye, BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'ne taraf olup; biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına esas yükümlülükleri bulunmaktadır.